

SPRÅKNÄMNDEN FÖR FINLÄNDSKA TECKENSPRÅK – det 86:e mötet

tid fredagen den 10 mars 2023, kl. 10.05–15.12
plats Finlands Dövas Förbund, Stora mötesrummet A3.44, 3:e vån, Ljusa huset, Helsingfors (hybridmöte)

närvarande:

medlemmar	Sanna Paasonen	ordförande
	Janne Kankkonen	
	Laura Kanto	Zoom-deltagare
	Pekka Pasanen	Zoom-deltagare
	Thomas Sandholm	
	Mari Virtanen	vice ordförande (mötets ordförande)
	Lena Wenman	Zoom-deltagare
	Elin Westerlund	Zoom-deltagare

sekreterare Maria Andersson-Koski
Leena Savolainen

gäster	Jenny Derghokasian	Finlands Dövas Förbund r.f., Zoom-deltagare
	Karin Hoyer	§ 5
	Magdalena Kintopf-Huuhka	§ 5 Finlandssvenska teckenspråkiga rf
	Maria Kursi	§ 6 Centralförbundet för de gamlas väl
	Päivi Rainò	§ 5, Humak, kl. 10.42–12.00, Zoom-deltagare

tolkar Tarja Sandholm
Tomas Uusimäki

PROTOKOLL

§ 1 Mötet öppnas

Vice ordförande Mari Virtanen fungerade som mötesordförande. Hon öppnade mötet kl. 10.05.

§ 2 Mötets laglighet och beslutsförhet

Vice ordföranden konstaterade att mötet var lagenligt sammankallat och beslutsfört.

§ 3 Mötets föredragningslista

Föredragningslistan godkändes utan ändringar.

§ 4 Justering av föregående mötesprotokoll

Vi justerade det finska och svenska protokollet från föregående möte (det 85:e mötet, 9.12.2022), samt [sammanfattningen](#) på finskt teckenspråk. Båda protokollen och sammanfattningen godkändes utan ändringar.

§ 5 Artikeln "Suomenruotsalaiset viittomakieliset selkokielen kohderyhmänä" (ung. Finlandssvenska teckenspråkiga som målgrupp för lätt språk)

På mötet 10.3.2023 hade Teckenspråksnämnden ombetts behandla artikeln "Suomenruotsalaiset viittomakieliset selkokielen kohderyhmänä"¹. I diskussionen deltog också gästerna Magdalena Kintopf-Huuhka, Karin Hoyer och Päivi Rainò. Avsikten var att erbjuda ett tillfälle för att ventilera varför artikeln väckt diskussion. Som grund för samtalet gick vi igenom särdragen för en vetenskaplig artikel. Vi diskuterade också språkspecifika särdrag som skiljer teckenspråken i Finland från de talade språken svenska och finska, samt hur dessa särdrag kan inverka på innebörden av lätt språk.

Beslut 1. Teckenspråksnämnden konstaterade att det inte hör till nämndens uppgifter att ta ställning till vetenskapliga artiklar. Däremot vill nämnden främja en öppen dialog och fortsätta fördjupa diskussionen om lätt teckenspråk genom att bjuda in både FST:s verksamhetsledare Magdalena Kintopf-Huuhka och artikelförfattarna Satu Siltaloppi och Camilla Lindholm till sitt nästa möte 12.5.2023.

Beslut 2. Teckenspråksnämnden vill fördjupa sig i ämnet lätt teckenspråk som en större helhet. Vi beslöt därför att använda ett av höstens möten till att behandla lätt finskt och finlandssvenskt teckenspråk tillsammans med inbjudna experter.

§ 6 Utredningen Viittottu yksinäisyys (ung. Tecknad ensamhet)

Maria Kursi, koordinator vid Centralförbundet för de gamlas väl, gästade Teckenspråksnämnden och berättade om utredningen [Viittottu yksinäisyys](#) (Tecknad ensamhet) som hon som bäst sammanställer. Målet med utredningen är att få en bättre förståelse för hur äldre döva i Finland upplever och beskriver ofrivillig ensamhet. Många äldre döva lever utspridda runtom i landet med enbart få eller inga teckenspråkiga kontakter i vardagen. Förmågan att knyta och upprätthålla sociala kontakter påverkas därtill av att flera äldre döva vuxit upp under en tid då teckenspråkiga inte getts möjlighet att utveckla sina språkliga och interaktiva förmågor.

För att sammanställa utredningen har Kursi samlat videoinspelade intervjuer med tolv äldre döva personer runtom i Finland. Bland de intervjuade finns tio finska och två finlandssvenska döva. Som ett centralt resultat av studien berättade Kursi att

---

¹ Artikel publicerad 15.12.2022 <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202301041087>.

Redigerad artikel publicerad 6.4.2023 <https://vakki.net/wp-content/uploads/2023/04/RC2022A10.pdf>.

personerna i intervjuerna sällan verbalt ger uttryck för känslan av ensamhet. I stället beskrivs upplevelsen med hjälp av kroppsspråk, mimik och konkreta exempel ur vardagen. Målsättningen med utredningen är att utveckla verksamheten inom Centralförbundet för de gamlas väl och därigenom motarbeta upplevelsen av ofrivillig ensamhet bland äldre. I intervjuerna lyfter en del personer fram teknik och sociala medier som en möjlighet till ökat socialt umgänge, medan andra framställer det som svårt och opersonligt att föra samtal via en skärm.

Målsättningen är att färdigställa utredningen under våren 2023. Teckenspråksnämndens medlemmar var eniga om att utredningen är både intressant och viktig ur flera perspektiv och att ämnet skulle vara värt ytterligare fördjupning i form av forskning.

§ 7 Övriga ärenden

Ad hoc-gruppen som Utbildningsstyrelsen grundat för att diskutera aktuella teckenspråksärenden hade sitt första möte 14.2.2023. Gruppens sammansättning framgår av beslutet om att tillsätta gruppen (se [bilaga 1](#) på finska). Tre av nämndens medlemmar och den ena av sekreterarna sitter med i gruppen.

Mötena hålls framöver huvudsakligen på distans. Eftersom inga resekostnader tillkommer kan gruppmedlemmarnas suppleanter också delta i mötena. Mellan mötena kan också mindre grupper av experter sammankomma.

Hela arbetsgruppen träffas fyra gånger om året. På mötena har gruppen kommit överens om att behandla följande teman: småbarnspedagogik, läromedel och publikationer, grundläggande utbildning och vuxenutbildning samt allmän språkexamen i finskt teckenspråk.

§ 8 Meddelanden

- a) Finlands Dövas Förbunds har lanserat kampanjen [Vi tecknar tillsammans 2023](#) som strävar efter att utmana och uppmuntra teckenspråksanvändare att skapa sammanhang som gör barn och familjer delaktiga i teckenspråksgemenskapen.
- b) Yle producerade teckenspråkiga översättningar av låtarna i Tävlingen för ny musik (Uuden Musiikin Kilpailu; UMK) [Keira](#), [Käärijä](#), [Kuusaa](#), [Benjamin](#), [Lxandra](#), [Portion Boys](#), [Robin Packalen](#). Miguel Peltomaa var både låtöversättare och teckenaktör. Peltomaa fungerade också som [värd/tolk](#) under tävlingen.
- c) Sannings- och försoningsprocessen (situationen 8.2.2023)
[Statsrådets arbetsgrupp](#) har sammanträtt två gånger och kommer framöver att träffas en gång per månad. Gruppen har färdigställt en plan för det egna arbetet. I mars diskuteras en modell med hjälp av vilken psykosocialt stöd kan ges. Ett förslag på hur sannings- och försoningsprocessen ska genomföras presenteras i juni.
- d) Propositionen om förslag till lag om funktionshinderservice har godkänts med ändringar av riksdagen den 1 mars 2023. Beslutet är historiskt i och med att

förändringen föreskriver undervisning i teckenspråk som en lagstadgad subjektiv rätt. Alla dokument som rör behandlingen av ärendets finns på [riksdagens webbsida](#). Lagen träder i kraft den 1 oktober 2023.

- e) Thomas Sandholms biografi *Syntynyt viittomaan* (ung. Född att teckna) publicerades 9.2.2023. Teckenspråksnämnden gratulerade honom och firade boksläppet med kaffe och kaka.

§ 9 Följande möte

Följande möte hålls 12.5.2023 kl. 10–15 i Ljusa huset i Helsingfors.

§ 11 Mötet avslutas

Vice ordförande avslutade mötet kl. 15.12.

Vid protokollet

Justerat av

Maria Andersson-Koski

Mari Virtanen

Sekreterare

Vice ordförande

Jakelussa mainitut

Viittomakielten ad hoc -asiantuntijaryhmä

Opetushallitus on asettanut viittomakielten ad hoc -asiantuntijaryhmän vuosille 2023–2026. Ohjausryhmän puheenjohtajiksi Opetushallitus on kutsunut opetusneuvos Susanna Rajalan Opetushallituksesta ja johtaja Kaisa Alanteen Kuurojen Liitto ry:stä ja varapuheenjohtajiksi opetusneuvos Kati Costianderin Opetushallituksesta ja erityisasiantuntija Pirkko Selin-Grönlundin Kuurojen Liitto ry:stä. Asiantuntijaryhmän sihteeritys on kiertävä.

Naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (206/95) 4 §:n säännöksen huomioon ottaen Opetushallitus on ehdotuksien perusteella asettanut asiantuntijaryhmälle jäseniä ja -varajäseniä. Kiintiösäännöstä poikkeaminen johtuu hyvin kapeasta erityisalasta.

Jäseniksi Opetushallitus on kutsunut seuraavat:

Specialsakkunnig Annika Aalto, Finlands Dövas Förbund (varajäsen Magdalena Kintopf-Huuhka, Finlandssvenska teckenspråkiga r.f.)

Opettaja Pekka Pasanen, Rovala-opisto (varajäsen toiminnanjohtaja Markku Jokinen, Kuurojen Liitto)

Tutkija Leena Savolainen, Kuurojen Liitto (varajäsen tuottaja Riitta Vivolin-Karén, Kuurojen Liitto)

Yksikön päällikkö, opetusneuvos Tommi Siivonen, Opetushallitus (varajäsen oppimateriaalipäällikkö Salla Peltola, Opetushallitus)

Tutkija Päivi Rainò, Humanistinen ammattikorkeakoulu (varajäsen yliopistonlehtori Laura Kanto, Niilo Mäki Instituutti)

Teeman mukaan kokouksiin pyydetään tarvittaessa seuraavia asiantuntijoita:

Opetusneuvos Minna Harmanen, Opetushallitus

Erytisopettaja Jaana Keski-Levijoki, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri

Opetusneuvos Katri Kuukka, Opetushallitus

Opetusneuvos Tarja Leblay, Opetushallitus

Puheenjohtaja Sanna Paasonen, viittomakielten lautakunta

Erytisloukanopettaja Anu Savolainen, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri

Pääsihteerini Pamela Sarasmo, Viittomakieliasiaain neuvottelukunta

Lehtori Nina Sivunen, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Varapuheenjohtaja Mari Virtanen, viittomakielten lautakunta

Opetushallitus korvaa ad hoc -asiantuntijaryhmän jäsenten matkakulut valtion matkustussäännön mukaan. Muita kuluja ei korvata.

Pääjohtaja

Minna Kelhä

Yksikön päällikkö,
Opetusneuvos

Marjo Rissanen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen
asianhallintajärjestelmässä.

JAKELU

Ad-hoc -asiantuntijaryhmän jäsenet

TIEDOKSI

Carita Blomqvist, opetusneuvos, Opetushallitus
Paula Merikko, johtaja, Opetushallitus
Jarkko Niiranen, johtaja, Opetushallitus

Teckenspråksnämndens sekreterare har gjort följande namnkorrigeringar i beslutet:

- Salla Peltonen -> Salla Peltola
- Suomen viittomakielen lautakunta -> viittomakielten lautakunta